

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918204227
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6918204227.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Márie Podhorovej, v právnej veci žalobcu: Všeobecná úverová banka, a. s., so sídlom 829 90 Bratislava, Mlynské nivy č. 1, IČO: 31 320 155, zastúpený Advokátskou kanceláriou Gallo, s.r.o., so sídlom 036 01 Martin, Jilemnického 4012/30, IČO: 36 715 352, proti žalovanej: E. X. E., narodená XX.XX.XXXX, bytom XXX XX E. F., K. XXX, zastúpená splnomocneným zástupcom P. U., narodeným XX.XX.XXXX, bytom XXX XX E. F. č. XXX, o zaplatenie 2.423,05 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota číslo konania 13Csp/140/2018-106 zo dňa 26.03.2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota číslo konania 13Csp/140/2018-106 zo dňa 26.03.2019 **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú po tom, čo súd prvej inštancie konštatoval premlčanie uplatneného nároku žalobcu voči žalovanej a to s poukazom na ustanovenie § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku konštatoval, že mal listinne preukázané, že pôvodný veriteľ uzavrel so žalovanou prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie Zmluvu o poskytnutí pôžičky, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 2 500 eur a žalovaná sa zaviazala uhradiť pôvodnému veriteľovi celkovú sumu vo výške 4 187,40 eur za dojednaných zmluvných podmienok. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý 10/2019. Súd právne posúdil predmetnú úverovú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa Občianskeho zákonníka a súčasne aj zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V prvom rade sa súd zaoberal dôvodnosťou vznesenej námietky premlčania zo strany žalovanej a s poukazom na ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka z vykonaného dokazovania konštatoval, že listom zo dňa 28.10.2015, označeným ako „Predžalobná upomienka“, oznámil pôvodný veriteľ žalovanej, že ku tomuto dňu eviduje v súvislosti s predmetnou úverovou zmluvou nedoplatok na splátkach v celkovej výške 229,79 eur a preto ju žiada o bezodkladnú úhradu uvedeného dlhu. Súčasne upozornil žalovanú, že ak do 05.12.2015 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci august 2015, bude pôvodný veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Taktiež mal súd z prehľadu splátok a úhrad žalovanej zistené, že žalovaná sa dostala do omeškania s prvou neuhradenou splátkou splatnou dňa 20.08.2015 a bola v omeškaní aj s úhradami ďalších splátok splatných dňa 20.09.2015, 20.10.2015 a 20.11.2015, pričom následne veriteľ zosplatiť úver ku dňu 19.12.2015. Pôvodný veriteľ upravil podmienky pre vyhlásenie okamžitej splatnosti v úverovej zmluve jednoznačne, súd tak mal za zrejmé, že najneskoršou neuhradenou splátkou, ktorú mohol pôvodný veriteľ použiť ako relevantný dôvod na postup podľa článku 12, bodu 12.2 úverovej zmluvy, bola splátka úveru splatná dňa 20.08.2015, s ktorou

bola žalovaná v omeškaní po dobu viac ako 3 mesiace, pričom v prospech uvedeného svedčí aj obsah predžalobnej upomienky zo dňa 28.10.2015, z ktorého vyplýva, že dôvodom realizácie práva pôvodného veriteľa na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru bude práve neuhradenie splátky úveru splatnej v mesiaci august 2015 (dňa 20.08.2015). Následne súd uviedol, že nakoľko premlčacia doba začína plynúť od zročnosti tej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok (z dôvodu meškania dlžníka s úhradou tejto splátky), je zrejmé, že v prejednávanej veci začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba od 20.08.2015 s tým, že uplynula dňa 20.08.2018. Nakoľko bola žaloba na súd podaná až dňa 29.10.2018, teda evidentne po uplynutí 3 - ročnej premlčacej doby, dospel súd k záveru, že vznesená námietka premlčania je dôvodná a žalobu z dôvodu, že premlčané právo nemožno priznať, zamietol. Vzhľadom na uvedené už súd ďalej nepodrobil úverovú zmluvu preskúmaniu z hľadiska splnenia zákonných podmienok podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. V závere odôvodnenia rozsudku považoval súd prvej inštancie za potrebné poznamenať, že veriteľ sice môže zosplatniť svoju pohľadávku kedykoľvek, keď je dlžník v omeškaní - v danom prípade aspoň s jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, avšak uvedená skutočnosť nemá vplyv na to, kedy začne plynúť premlčacia doba. Nemožno akceptovať ani názor, že splatnosť by mala nastať až dňom vyhlásenia predčasnej splatnosti, nakoľko by sa potom nerešpektovalo zákonné ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka, ktorého účelom je brániť vyčkávaniu veriteľa s využitím práva podľa § 565 Obč. zák., teda svojvoľnému predlžovaniu premlčacej doby. Premlčanie celého zostatku dlhu preto nie je, a ani nemôže byť, viazané na okamih využitia práva zo strany veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ale musí byť viazané na okamih splatnosti tej splátky, ktorá je dôvodom na využitie predmetného práva veriteľom. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania súd rozhodol tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konanie voči žalobcovi nepriznal. Pri rozhodovaní vychádzal z toho, že žalovaná bola v konaní úspešná, preto by jej zásadne prislúchalo právo na náhradu trov konania v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, avšak žalovaná v priebehu konania uviedla, že si neuplatňuje žiadne trovy konania, preto jej súd nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, pričom výslovne uviedol, že odvolanie podáva proti všetkým výrokom rozsudku okresného súdu. Mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca sa nestotožňuje s právnymi závermi súdu uvádzanými v odôvodnení napadnutého rozsudku. Je toho názoru, že v konaní nedošlo k premlčaniu celého jeho nároku a tento bol uplatnený v rámci plynutia zákonnej 3-ročnej premlčacej doby pre uplatnenie práva. Žalobca vychádza z tej skutočnosti, že podľa jeho názoru premlčanie dlhu, ktorý bol zosplatnený v súlade s právnymi predpismi, nemožno počítať od splatnosti prvej nezaplatenej splátky. Rozhodujúcou pre posúdenie premlčania dlhu je splatnosť tej splátky, ktorá vyvolala zročnosť celého dlhu. Žalobca v tejto súvislosti odcitoval ustanovenie zmluvných podmienok, kde sa v čl. 12 bod 12.2 uvádza: „Spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania Splátok pôžičky žiadať od Klienta zaplataenie celej pohľadávky spoločnosti, ktorá sa stane okamžite splatnou (vyhlásiť okamžitú splatnosť pôžičky), ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.“ Následne odvolateľ poukázal na ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a argumentuje, že platné právne predpisy neobsahujú ustanovenie, ktoré by viazalo možnosť zosplatnenia dlhu na konkrétnu splátku (t. j. na prvú nesplatenú).
Z

gramatického výkladu citovaných ustanovení vyplýva, že žalobca má oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť dlhu pre nesplnenie niektorej splátky. Žalobca ako veriteľ má tak právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu pre nesplnenie ktorejkoľvek splátky, t. j. tej ktorú si sám určí. V tejto súvislosti žalobca na podporu svojho názoru poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 17Co/447/2016 zo dňa 24.08.2017 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/214/2017 zo dňa 31.08.2017. Splatnosť celej pohľadávky nenastáva totižto priamo zo zákona, ale záleží na veriteľovi či toto právo uplatní. K dátumu zosplatnenia žalobca evidoval úhradu 9 splátok, teda žalovaná sa dostala do omeškania s 10. splátkou splatnou dňa 20.08.2015. Z hľadiska naplnenia podmienok uvedených v čl. 12 bod 12.2 Zmluvných podmienok, kedy musí veriteľ evidovať omeškanie jednej splátky počas doby dlhšej ako 3 mesiace, tak zosplatnenie v prejednávanom spore nastalo vo vzťahu k splátke splatnej 20.11.2015, pričom 3-ročná premlčacia doba by uplynula až dátumom 20.11.2018. Nakoľko žalobca podal žalobu na súd pred týmto dňom, jeho nárok nie je premlčaný. Žalobca musel v zmysle zákona čakať na splatnosť troch po sebe nasledujúcich splátok a preto v dôsledku plnenia zákonného predpokladu sa javí ako nedôvodné, aby uvedené splátky podliehali

premlčaniu. Vychádzajúc z textu predžalobnej upomienky, žalobca poukazuje na tú skutočnosť, že uvedená listina nikde neuvádza, že dlh bude zosplatnený vo vzťahu k splátke splatnej dňa 20.08.2015. Samotný text uvádza, že v prípade neuhradenia uvedenej splátky bude veriteľ len oprávnený úver zosplatniť. Nakoľko žalovaná nepodnikla po výzve kroky smerujúce k splateniu zameškaných splátok, žalobca bol oprávnený úver zosplatniť aj pre ktorúkoľvek nasledujúcu splátku. V oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, ktoré bolo súčasťou podanej žaloby nie je uvedené, pre ktorú splátku bol úver zosplatnený, a preto veriteľ určil sám pre nesplnenie ktorej splátky sa úver zosplatnil. Nakoľko platné právne predpisy dávajú veriteľovi oprávnenie k zosplatneniu, nie je možné meniť toto oprávnenie na povinnosť, nakoľko tým dochádza k zásahu do jeho zákonných práv. V prípade ak by súd konštatoval, že zosplatnenie dlhu bolo v rozpore so zákonom, je povinný skúmať premlčanie pri každej splátke osobitne. Žalobca na dôvazok uviedol, že pokiaľ sa pri premlčaní vychádza z ustanovenia § 101 OZ, teda že premlčacia doba plynie odo dňa, kedy sa mohlo právo vykonať po prvý raz, v spojení s ustanovením § 103 OZ je nutné poznamenať, že ak sa žalovaná dostala do omeškania prvýkrát splátkou zročnou dňa 20.08.2015, žalobca by nemohol pristúpiť k zosplatneniu a uplatniť právo v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej splatnosti skôr ako po troch mesiacoch od danej splátky. Z uvedeného vyplýva, že právo spojené s vyhlásením mimoriadnej splatnosti mohol veriteľ prvýkrát (teda aj súdne) uplatniť najskôr dňom 20.11.2015, kedy uplynuli 3 mesiace od omeškania prvej nezaplatenej splátky. V zmysle predloženého prehľadu splátok a úhrad je nepochybné, že splátky predpísané pred zosplatnením sa premlčujú každá v samostatnej trojročnej premlčacej dobe. Je teda neprijateľné, aby začiatok premlčacej doby pre celý dlh začal plynúť splatnosťou neuhradenej splátky, t. j. aj pre splátky, ktoré ešte nie sú splatnými. Žalobca opakovane zdôraznil, že zosplatnenie úveru patrí do skupiny oprávnení veriteľa. Aj v zmysle zákonných ustanovení veriteľ nie je povinný, ale má možnosť zosplatniť úver pokiaľ je dlžník v omeškaní viac ako 3 mesiace a je zrejmé, že sám veriteľ určuje vo vzťahu ku ktorej splátke nastáva zosplatnenie dlhu. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaná nevykonala žiadnu čiastkovú úhradu a tak naďalej pokračovala vo svojom omeškaní a rovnako tak je zrejmé, že žalobca sa žiadnym spôsobom nesnažil umelo predĺžovať omeškanie žalovanej a k zosplatneniu pristúpil okamžite po naplnení zákonných predpokladov, t. j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania splátky. Žalobca je toho názoru, že právne posúdenie súdu má za následok skrátenie zákonom stanovenej premlčacej doby o tri mesiace. Takéto posúdenie súdu je narušením ústavnoprávneho princípu právnej istoty veriteľa v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý v dôsledku súdnej modifikácie jasného a zrozumiteľného zákonného ustanovenia je ukracovaný na svojich právach a nemôže tak očakávať spravodlivé a právne korektné rozhodnutie vo veci. V prípade, ak by sa súd nestotožnil s týmto výkladom a konštatoval, že zosplatnenie dlhu bolo viazané na splatnosť prvej nezaplatenej splátky, súd bol povinný skúmať platnosť takéhoto zosplatnenia. Ak by došlo k situácii, že žalobca ako veriteľ neuplatnil právo na zosplatnenie dlhu do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, súd bol povinný skúmať uplatnený nárok v režime premlčania každej splátky jednotlivo. Žalobca tak na základe týchto odvolacích argumentov navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodovanie.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu vyjadrila a len v stručnosti uviedla, že trvá na rozsudku, ktorý vznikol na základe dôvodov uvedených v podanom odpore proti platobnému rozkazu zo dňa 16.12.2018. Trvá na uplatnení premlčania nároku žalobcu, nakoľko posledná splátka úveru bola vykonaná 03.08.2015, posledná splátka bola splatná 20.08.2015, ktorou žalovaná bola v omeškaní viac ako tri mesiace. Okrem toho z obsahu predžalobnej upomienky, zo dňa 28.10.2015, vyplýva, že dôvodom realizácie práva pôvodného veriteľa na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru bude práve neuhradenie splátky úveru, ktorá bola splatná dňa 20.08.2015. To znamená, že premlčacia doba začína plynúť od zročnosti tej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok, ktorej dôvodom je meškanie dlžníka s úhradou tejto splátky. Je zrejmé, že v prejednávacom prípade začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba od 20.08.2015 a uplynula dňa 20.08.2018. Žaloba na súd bola podaná 29.10.2018, teda evidentne po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Svoju námietku premlčania považuje žalovaná v celom rozsahu za dôvodnú.

4. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu v meritórnom výroku I. a v závislom výroku II. podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Žalobca, ako právny nástupca pôvodného veriteľa Consumer Finance Holding a.s. so sídlom v Kežmarku, sa žalobou doručenou súdu dňa 29.10.2018 domáhal od žalovanej zaplata sumy 2.423,05 eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne od 05.01.2016 do zaplata, ako nároku vyplývajúceho zo Zmluvy o poskytnutí pôžičky, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanej úver vo výške 2 500 eur a žalovaná sa zaviazala uhradiť pôvodnému veriteľovi celkovú sumu vo výške 4 187,40 eur a to v 60 splátkach vo výške 71,81 eur mesačne. V zmluve bola určená ročná úroková sadzba vo výške 25 % a ročná percentuálna miera nákladov vo výške 25 %, s tým, že prvá splátka bude splatná 20.11.2014 a ďalšie splátky budú splatné vždy 20. deň v mesiaci. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý ako 0/2019 a výška celkových nákladov bola dohodnutá v sume 1 687,40 eur. Nakoľko žalovaná zmluvné podmienky splácania pôžičky nedodrжала, listom zo dňa 28.10.2015, označeným ako „Predžalobná upomienka“, oznámil pôvodný veriteľ žalovanej, že ku tomuto dňu eviduje v súvislosti s predmetnou úverovou zmluvou nedoplatok na splátkach v celkovej výške 229,79 eur a žiadal ju o bezodkladnú úhradu uvedeného dlhu. Súčasne upozornil žalovanú, že ak do 05.12.2015 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci august 2015, bude pôvodný veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Žalovaná sa dostala do omeškania s neuhradenou splátkou splatnou dňa 20.08.2015, pričom žalovaná bola v omeškani s úhradami ďalších splátok splatných dňa 20.09.2015, 20.10.2015 a 20.11.2015 a právny predchodca žalobcu zosplatiť úver ku dňu 19.12.2015. V procesnom vyjadrení zo dňa 17.02.2019 žalovaná vzniesla námietku premlčania nároku žalobcu.

6. Podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

7. Podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

8. Pokiaľ bolo plnenie peňažného dlhu v zmluve dohodnuté v splátkach, je veriteľ oprávnený od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) podľa zmluvných dojednaní účastníkov zmluvného vzťahu. Je nesporné, že každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, preto pre každú z nich všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka plynie samostatne a to odo dňa, kedy sa tá-ktorá splátka stala zročnou. V zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka je veriteľ oprávnený, ak to bolo dohodnuté, alebo v rozhodnutí určené, žiadať o zaplata celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, avšak v zmysle dikcie zákona toto právo môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci zosplatený dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. To však platí len v prípade, keď veriteľ využil svoje právo žiadať zaplata celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej zo splátok najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 OZ). Ak sa tak nestalo a veriteľ stratil právo žiadať od dlžníka zaplata celého dlhu, premlčacia doba celého dlhu prestane plynúť a opäť plynie len premlčacia doba pre jednotlivé splátky, a to do ich splatnosti. Premlčacia doba pre celú pohľadávku však začne plynúť znova, ak dlžník nesplní v určenom termíne ani ďalšiu splátku. V súvislosti so zákonom vyžadovanými podmienkami pre právne účinné jednorazové predčasné zosplatenie celého dlhu je nevyhnutné zdôrazniť, že osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatiť celý dlh, pokiaľ ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, upravuje ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako lex specialis k všeobecnému ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka s tým, že dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. V tomto však je potrebné zdôrazniť, že citované zákonné ustanovenia § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ upravujú len zákonné podmienky pre konštatovanie platného a účinného predčasného zosplatenia celého peňažného dlhu pre nezaplata splatnej splátky a samo osebe nemajú vplyv na počiatok plynutia premlčacej doby v zmysle ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka. Nedochádza teda k „posunu“ počiatku plynutia premlčacej doby až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškani, s prihliadnutím a zohľadnením aj uplynutia 15 dní od upozornenia spotrebiteľa na úmysel veriteľa jeho dlh zosplatiť pre nezaplata splátky.

9. V spore nebolo žiadnou zo strán spochybnené a súd mal listinne preukázané, že veriteľ (právny predchodca žalobcu) na základe predžalobnej upomienky, datovanej dňa 28.10.2015, vyzval žalovanú

k úhrade dlžných splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru (č.l. 36 spisu), pričom následne došlo dňa 19.12.2015 k predčasnému zosplatneniu úveru, o čom bola spotrebiteľka - žalovaná opäť informovaná a to listom zo dňa 31. 12. 2015 (č.l. 34 spisu). Súd prvej inštancie po tom, čo bola zo strany žalovanej vznesená námietka premlčania uplatneného nároku, pokiaľ mal skúmať počiatok plynutia trojročnej premlčacej doby, správne predovšetkým prejudiciálne skúmal, či skutočne došlo k zákonnému a platnému predčasnému zosplatneniu peňažného dlhu žalovanej, pretože od tejto okolnosti záviselo aj súdenie plynutia premlčacej doby. Pokiaľ by si súd vyhodnotil, že k platnému zosplatneniu celého dlhu veriteľom v spotrebiteľskej veci nedošlo v súlade so zákonnými požiadavkami v zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, na predčasné zosplatnenie by sa neprihliadalo, nakoľko by nebolo právne účinné a plynula by premlčacia doba v zmysle ustanovenia § 103 vety prvej Občianskeho zákonníka, teda odo dňa zročnosti jednotlivých splátok. Pokiaľ však súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že k predčasnému zosplatneniu dlhu žalovanej došlo v súlade s podmienkami uvedenými v ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka (čo bolo v súlade aj so zmluvným dojednaním obsiahnutým v bode 12.2 zmluvy), správne potom súd prvej inštancie pri platnom a zákonom zosplatnení celého dlhu na plynutie premlčacej doby aplikoval ustanovenie § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ došlo k modifikácii práv a povinností pôvodne zmluvnými stranami v zmluve o spotrebiteľskom úvere dohodnutými, a to v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka - spotrebiteľa platiť dohodnuté splátky riadne a včas, zmenil sa obsah pôvodného záväzku a veriteľ, pokiaľ splnil zákonné požiadavky vyžadované v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, bol oprávnený zosplatiť celý dlh. Zosplatnením celého (dovtedy nezaplateného) dlhu potom ani počiatok plynutia premlčania nebolo možné posudzovať podľa dikcie ustanovenia § 103 vety prvej Občianskeho zákonníka, teda zročnosťou jednotlivých splátok, nakoľko sa naplnila hypotéza predpokladaná druhou vetou tohto ustanovenia a platným a zákonným zosplatnením celého dlhu tak nastala aj dispozícia obsiahnutá v tejto vete zákonného ustanovenia a teda- začala plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky a to pre celý zosplatený dlh.

10. Odvolací súd nespochybňuje argument žalobcu, že je veriteľovo právo, nie povinnosť vyvolať predčasnú splatnosť pohľadávky dlžníka, pokiaľ dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas a dostane sa do omeškania. Odvolací súd však poznamenáva, že pôvodný veriteľ toto právo využil a svojim jednostranným právnym úkonom spôsobil zmenu zmluvne dojednaných podmienok a zmenu v obsahu záväzku, ktorá bola vyvolaná omeškaním spotrebiteľa- dlžníka a viedla k predčasnému zosplatneniu úveru zo strany veriteľa. K predčasnému zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo teda výlučne konaním veriteľa - jeho jednostranným právnym úkonom a v dôsledku jeho vôle. Bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou v obsahu záväzku určil aj nový režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresným právnym úkonom a okrem toho aj určil nový režim posudzovania plynutia premlčania jeho nároku. Predčasné zosplatnenie úveru je sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny vrátane kapitalizovaných úrokov. Podstatný rozdiel medzi výhodou splátok a stavom jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ pri režime splátok nemá nárok na zaplatenie celej dlžnej pohľadávky a teda aj premlčanie jednotlivých splátok je nutné právne posúdiť podľa ustanovenia § 103 vety prvej Občianskeho zákonníka a premlčacia doba jednotlivých splátok začína plynúť odo dňa ich zročnosti. Pokiaľ však veriteľ využil svoje právo vyvolať predčasnú splatnosť svojej pohľadávky a využil ho v súlade s ustanoveniami § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, veriteľom vyvolaná zmena v obsahu záväzku má dôsledok predpokladaný aj v osobitných ustanoveniach o premlčaní a je nutné aplikovať ustanovenie § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Odvolacia argumentácia žalobcu, ktorý sa dovoľáva právneho posúdenia plynutia premlčacej doby duálne, u splátok do zosplatnenia celého dlhu osobitne podľa ustanovenia § 103 ods. 1 vety prvej a splátok po zosplatnení celého dlhu podľa ustanovenia § 103 ods. 1 vety druhej Občianskeho zákonníka, tak nemá oporu v zákonnej úprave. Z hypotézy vety druhej tohto zákonného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že pokiaľ nastane situácia predpokladaná v hypotéze a to, že pre nezaplatenie niektorej zo splátok sa stane zročným celý dlh, posudzuje sa počiatok plynutia premlčacej doby celého dlhu odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Pokiaľ odvolateľ namieta v odvolaní, že takéto posúdenie súdu je narušením ústavnoprávneho princípu právnej istoty veriteľa v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, odvolací súd k tejto námietke poznamenáva, že dôsledné rešpektovanie zákonnej úpravy zo strany súdu nie je možné hodnotiť ako narušovanie ústavných práv a ústavne garantovaných princíпов.

11. V danom prípade potom z listinného dôkazu predloženého žalobcom - predžalobnej upomienky zo dňa 28.10.2015 je jednoznačne zrejmé, že sám veriteľ stanovil, že si vyvodzuje právo zosplatniť celý dlh pre nezaplatenie splátky splatnej v mesiaci august 2015 a bol tak správny záver súdu prvej inštancie, ktorý počiatok behu všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty pre celý predčasne zosplatnený dlh počítal odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, teda odo dňa 20. 08. 2015. Pokiaľ bola žaloba podaná na príslušnom súde dňa 29.10.2018 a premlčacia doba uplynula dňom 20.08.2018, bola žaloba podaná po uplynutí premlčacej doby a námietka premlčania uplatneného nároku bola žalovanou vznesená dôvodne.

12. Možno potom zhrnúť, že právne a skutkové závery, na základe ktorých súd prvej inštancie meritórne rozhodol a žalobu z dôvodu premlčacia nároku žalobcu zamietol, boli vecne správne. Odvolací súd preto, po oboznámení sa s dôvodmi odvolania a po zvážení všetkých relevantných skutočností rozsudok súdu prvej inštancie v meritórnom výroku I. ohľadom zamietnutia nároku z dôvodu jeho premlčania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní (§ 255 ods. 1 CSP) a vyslovil, že žalovanej, ktorej by ako procesne plne úspešnej strane v odvolacom konaní inak vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči procesne neúspešnému žalobcovi, náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva, nakoľko žalovaná v konaní uviedla, že si neuplatňuje žiadne trovy konania.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).